

Nr 176

Av herr **Hermansson m. fl.**, om *avbrytande av de ekonomiska förbindelserna med Sydafrikanska unionen.*

(Lika lydande med motion nr 138 i Första kammaren)

I den av Förenta Nationernas generalförsamling den 6 november 1962 antagna resolutionen i Sydafrika-frågan uppmanas medlemsstaterna att

a) avbryta de diplomatiska förbindelserna med Sydafrika eller avhålla sig ifrån att upprätta sådana,

b) stänga sina hamnar för fartyg som för sydafrikansk flagg,

c) stifta lagar som avser att hindra fartyg att anlöpa sydafrikanska hamnar,

d) bojkotta alla sydafrikanska produkter och avstå från export av varor, däribland vapen och ammunition, till Sydafrika,

e) förbjuda landning och passage för alla flygplan som tillhör den sydafrikanska republiken eller bolag som registrerats under republikens flagg.

Denna rekommendation har som bekant hittills inte vunnit nämnvärd efterföljd. Som avgörande orsak till att ett sanktionsförfarande trots rekommendationen från generalförsamlingen icke upprättats brukar anföras, att Storbritannien och Förenta staterna — vilka är dominerande när det gäller handel med och investeringar i Sydafrikanska unionen — hittills icke velat delta.

Inom Förenta Nationerna har som bekant undersökts andra möjligheter att påverka de härskande kretsarna i Sydafrika att upphöra med sin brutala apartheidpolitik. De rekommenderade metoderna har emellertid hittills icke lett till något resultat. Rasförtrycket i Sydafrika fortsätter och t. o. m. skärpes.

En särskild kommitté studerar nu på uppdrag av FN:s säkerhetsråd möjligheten, effektiviteten och följderna av sanktioner mot Sydafrika. Det är självfallet av avgörande betydelse ifall ett beslut om sanktioner kan träffas av säkerhetsrådet. Vi instämmer i de positiva uttalanden i denna fråga, som den 22 januari gjordes av utrikesminister Torsten Nilsson i den allmänna debatten i FN:s generalförsamling.

Det är emellertid mycket ovisst ifall ett beslut i säkerhetsrådet om sanktioner mot Sydafrika kan komma till stånd f. n. Om denna väg att åstadkomma mera effektiva påtryckningar i syfte att få ett slut på rasförtrycket icke visar sig framkomlig, måste det enligt vår mening på nytt övervägas

om inte vårt land bör söka främja ett allmänt efterföljande av FN-rekommendationen från 1962 genom att för sin del avbryta i första hand de ekonomiska förbindelserna med Sydafrika. Den svenska handeln spelar ingen avgörande roll för den sydafrikanska ekonomin. Viktigare torde vara den verksamhet som bedrivs av svenska företag i Sydafrika. Men ett beslut av de svenska statsmakterna om ekonomiska sanktioner mot Sydafrikanska unionen har en verkan långt utöver den direkta. Det kan bli den åtgärd som sätter stenen i rullning och som leder till ett allmänt efterföljande av rekommendationen att FN:s medlemsstater bör avbryta de ekonomiska och diplomatiska förbindelserna med en stat, vars regering så uppenbart trotsar de mänskliga rättigheterna och världsorganisationens beslut genom sin apartheidpolitik.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslås,

att riksdagen i skrivelse till regeringen hemställer om omedelbara åtgärder för ett efterkommande av FN-rekommendationen av den 6 november 1962 i Sydafrika-frågan genom i första hand avbrytande av de ekonomiska förbindelserna med Sydafrikanska unionen.

Stockholm i januari 1965

C. H. Hermansson

Erik Karlsson

Axel Jansson

Helmer Holmberg

Gustav Lorentzon

Gunvor Ryding

Henning Nilsson